

Tájékoztató

**A veszélyes és nem veszélyes árut szállító gépkocsikon
készenlétben tartandó tűzoltó készülékekről**

**Belügyminisztérium
Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
Budapest, 2023. január**

Általános előírások

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet (továbbiakban OTSZ) 219. § (1) bekezdésében szabályozza a tehergépjárműveken elhelyezett tűzoltó készülékek hozzáférhetőségét és alkalmasságát, de a készenlétben tartás kötelezettsége tekintetében egyéb jogszabályokra utal: „A járművön a vonatkozó jogszabály szerint elhelyezett tűzoltó készüléknek állandóan hozzáférhetőnek és vontatás esetén a vontató és a szállítmány tűzvédelmére egyaránt felhasználhatónak kell lennie.”

Veszélyes árut szállító gépjárművek

A veszélyes áruk szállítását a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről szóló 387/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet szabályozza. Ezen kormányrendelet 2. számú melléklete tartalmazza a Megállapodás „A” és „B” Mellékletének (ADR) hatályos, magyar nyelvű szövegét. Az ADR 8.1.4 szakasza tartalmazza a tűzoltó eszközök használatára vonatkozó szabályokat az alábbiak szerint:

„8.1.4.1 A veszélyes árut szállító szállítóegységekre – a 8.1.4.2 bekezdésben említett szállítóegységek kivételével – legalább a következő táblázatban feltüntetett, A, B és C tűzosztályú tüzek oltására alkalmas, hordozható tűzoltó készülékek szükségesek:

A szállítóegység legnagyobb megengedett össztömege	A tűzoltó készülékek minimális darabszáma	Az oltóanyag minimális össz mennyisége a szállítóegységen	A motor, ill. a vezetőfülke oltására alkalmas készülék: legalább egy darab, amelynek minimális mennyisége az alábbi:	A további tűzoltó készülék(ek)re vonatkozó követelmény: legalább az egyiknek az oltóanyag mennyisége legalább az alábbi:
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
≤ 3,5 t	2	4 kg	2 kg	2 kg
> 3,5 ≤ 7,5 t	2	8 kg	2 kg	6 kg
> 7,5 t	2	12 kg	2 kg	6 kg

Az oltóanyag mennyiségek por oltóanyagú (vagy más, alkalmas oltóanyagú, de azonos oltási képességű) készülékekre értendők.

8.1.4.2 Azokat a szállítóegységeket, amelyek az 1.1.3.6 bekezdés szerint végeznek veszélyes áru szállítást, egy darab, A, B és C tűzosztályú tüzek oltására alkalmas, legalább 2 kg mennyiségű por oltóanyagú (vagy más oltóanyagú, de azonos oltási képességű) hordozható tűzoltó készülékkel kell ellátni.”

(A fent hivatkozott, az ADR 1.1.3.6. bekezdése az egy szállítóegységben szállított mennyiségből adódó mentességeket rögzíti.)

Az ADR-ben előírt tűzoltó készülék hiányaért a 156/2009. (VII.29.) Korm. rendelet 6.§-a, 5. melléklete értelmében a szabályszegést elkövető részére bírság szabható ki.

Ugyanakkor az ADR 3.4.1. fejezete a korlátozott, míg a 3.5.1. fejezete az engedményes mennyiségben csomagolt veszélyes áruk tekintetében a tűzoltó készülék készenlétben tartási kötelezettségét rögzítő, fenti fejezetek alkalmazását nem teszi kötelezővé. Tehát az ADR alapján, ezen szállítási módok esetében, a tűzoltó készülék készenlétben tartása nem kötelező.

Tehergépjárművek:

A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet (továbbiakban KöHÉM r.) 107. §-a általánosságban rögzíti a tehergépjárműveken kötelezően készenlétben tartandó tűzoltó készülékek számát, típusát, az alábbiak szerint:

„Tehergépkocsin, mezőgazdasági vontatón és lassú járművön, továbbá a tehergépkocsiból és pótkocsiból, valamint nyerges vontatóból és félpótkocsiból álló járműszerelvényen, amelynek megengedett legnagyobb összömege

a) meghaladja a 3500 kg-ot, de legfeljebb 12 000 kg	1 db legalább 6 kg-os
b) meghaladja a 12 000 kg-ot	1 db legalább 12 kg-os vagy
2 db legalább 6 kg-os

A, B és C tűzosztályú tüzek oltására alkalmas, szabványos, por oltóanyagú hordozható, porral oltó tűzoltó készüléket kell készenlétben tartani a járműtűz eloltására.”

A KöHÉM r. 107. § (4) bekezdése értelmében a veszélyes anyagot szállító járművön – mely alatt a KRESZ alapján a narancssárga táblával jelölt gépjárműveket érti – a veszélyes áruk közúti szállítására vonatkozó jogszabályban előírtaknak megfelelő, de legalább a fentiek szerinti tűzoltó készüléket kell készenlétben tartani.

A KöHÉM r. 107. § (3) bekezdése szerint az előbbieken meghatározott tűzoltó készülékek más oltóanyagú, de legalább azonos oltási teljesítményű hordozható tűzoltó készülékkel helyettesíthetők.

Az 1., 2., 3. pontokban részletezett szabályozás alapján, a készenlétben tartandó tűzoltó készülékek tekintetében a Magyarország területén, közúton közlekedő, magyar honosságú, veszélyes árut szállító tehergépjárműveknek mindhárom rendelet előírásainak meg kell felelnie. A jármű legnagyobb összömeget, és a veszélyes anyag szállítási módját figyelembe véve a szigorúbb rendelkezésnek megfelelő számú és oltóanyag mennyiségű A, B és C osztályú tüzek oltására alkalmas tűzoltó készüléke(ke)t kell a járművön készenlétben tartani.

Veszélyes árut nem szállító hazai tehergépjárművek

A veszélyes árut nem szállító hazai (nem külföldi) tehergépjárműveken, a tűzoltó készülékek készenlétben tartására egyértelműen az 1. pontban idézett OTSZ, valamint a 3. pontban idézett KöHÉM r. vonatkozik.

A KöHÉM r. 1. § (1) bekezdése alapján azonban, ennek a rendeletnek a hatálya nem terjed ki „A Bécsben 1968. évi november hó 8. napján aláírásra megnyitott közúti közlekedési Egyezményben részes államok által kiadott hatósági jelzéssel közlekedő külföldi járművekre”, ezen gépjárművekre az Egyezmény 5. számú Függelékében foglalt műszaki előírások az irányadók. Ugyanakkor ez a hivatkozott 5. számú függelék, vagy az Egyezmény egyéb részei, nem térnek ki a tűzoltó készülék készenlétben tartásának kötelezettségére. Ezért:

- azon külföldi állam veszélyes árut nem szállító tehergépjárművei esetében, amelyek állama csatlakozott az Egyezményhez, a tűzoltó készülék készenlétben tartására vonatkozóan hazai jogszabály nem rögzít követelményt, így számukra a tűzoltó készülék készenlétben tartása nem kötelező;
- azon külföldi állam veszélyes árut nem szállító tehergépjárművei esetében, amely állam nem csatlakozott az Egyezményhez, a tűzoltó készülék készenlétben tartása a R. 107. §-a alapján számukra kötelező.

Korlátozott, vagy engedményes mennyiségben csomagolt veszélyes árut szállító járművek

A korlátozott, illetve az engedményes mennyiségben csomagolt veszélyes árut szállító járművek – melyek a KÖHÉM r. alapján nem tartoznak a veszélyes anyag szállító járművek közé, a KRESZ alapján a narancssárga táblával nem jelöltek – esetén is biztosítani kell a KÖHÉM r. 107. (1) bekezdés szerinti mennyiségű tűzoltó készüléket. Ugyanakkor ezen kötelezettség megszegőivel szemben – a fentiekből adódóan – nem alkalmazható a 2. pontban leírt, a 156/2009. (VII.29.) Kormányrendelet 6. §-a és 5. melléklete alapján ADR bírság. A tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról szóló 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet (továbbiakban Korm. r.) 1. melléklet 17., 18. sora rendelkezik a tűzoltó készülékkel kapcsolatos tűzvédelmi bírságról, de kiveszi a hatálya alól „a veszélyes árut szállító járművek”-et. Mivel a Korm. r. ennek definícióját nem tartalmazza, az ADR 1.2.1. fejezet fogalom meghatározását kell alkalmazni, amely alapján:

„veszélyes áruk: olyan anyagok és tárgyak, amelyek szállítását az ADR tiltja, vagy csak feltételekkel engedi meg;”

„szállítás: a veszélyes áru helyváltoztatása, beleértve a közlekedési okokból történő megállásokat, ill. minden olyan, közlekedési szempontból szükségessé vált időszakot a helyváltoztatás előtt, alatt és után, amely alatt a veszélyes áru a járműben, tartályban vagy konténerben van. Ez a fogalom kiterjed a veszélyes áruk átmeneti tárolására is a közlekedési ágak, ill. a közlekedési eszközök cseréjénél (átrakásánál), azzal a feltétellel, hogy az áru átvételének és kiszolgáltatásának helyét feltüntető fuvarokmányt kérésre bemutatják, ill. a küldeménydarabokat vagy a tartányokat nem nyitják fel, kivéve, ha az illetékes hatóságok ellenőrzik.”

A fentiekre tekintettel a korlátozott vagy engedményes mennyiségben csomagolt veszélyes árut szállító, hazai vagy az Egyezményhez nem csatlakozott külföldi államjelzéssel rendelkező tehergépjárműveken kötelező a tűzoltó készülék elhelyezése, de annak hiányáért sem ADR bírság, sem tűzvédelmi bírság jelenleg nem szabható ki. Ezen esetekben az ügyet az illetékes rendőrségnek, vagy közlekedési hatóságnak kell átadni, a hatáskörébe tartozó hatósági eljárás lefolytatása céljából. Az Egyezményhez csatlakozott külföldi államjelzésű gépjárművek esetében – hasonlóan a 4. pontban rögzített, veszélyes árut nem szállító gépjárművekhez – a tűzoltó készülék készenlétben tartása nem kötelező, annak hiánya sem ADR, sem tűzvédelmi bírságot nem von maga után.

Vonatkozó előírások:

- Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet
- A Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről szóló 387/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet
- A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet
- A közúti árufuvarozáshoz, személyszállításához és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet

- A tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról szóló 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet

Záradék:

A tájékoztatóban foglaltak – a 60/1992. (XI. 17.) AB határozat értelmében – nem tekinthetők jogi iránymutatásnak, állásfoglalásnak, így kötelező erővel nem bírnak. Az Alkotmánybíróság határozata szerint „a központi állami szervektől származó jogi iránymutatást tartalmazó állásfoglalásokhoz joghatás nem fűződik, azoknak kötelező ereje nincs. A különböző jogi iránymutatást tartalmazó leiratok, iránymutatások, állásfoglalások és egyéb informális jogértelmezések kiadása, és az ezekkel való irányítás gyakorlata alkotmányellenes”.

A tájékoztatót a BM OKF Hatósági Főigazgató-helyettesi Szervezete a jogszabályban foglalt követelmények teljesítésének elősegítése érdekében adta ki, melyeket minden esetben az egyedi ügyre vonatkozóan kell megfelelően alkalmazni.